

SAĞLIK VE SOSYAL HİZMETLERDE İNOVATİF YAKLAŞIMLAR PROJESİ

Odak Grup Görüşmeleri / Çalıştaylar Serisi

"6 ŞUBAT DEPREMLERİ HEKİM ÇALIŞTAYI RAPORU" SONUÇ RAPORU

12 OCAK 2025

Yayına Hazırlayan
Sağlık-Sen Hekim Komisyonu

Sağlık-Sen Adına İmtiyaz Sahibi

Mahmut Faruk DOĞAN

Genel Başkan

Proje Koordinat6ru

Mustafa IRGATOĐLU

Yayın Kurulu

Durali BAKİ

Sinan KULU6ZT6RK

Yasin BARUTCU

İdris BAYKAN

Abdullah DUMAN

Proje Sorumlusu

Av. 6zlem TİTREK YILDIRIM

D6zenleme Kurulu

Dr. H6seyin Alperen G6LDİKEN

Prof. Dr. Ali Ramazan BENLİ

Uzm. Dr. Nurullah BAYRAM

Dr. Muhammed Sait YALÇIN

Katılımcılar

Dr. Mustafa CANDEMİR

Dr. Muhammet Esad ÇETİN

Uzm. Dr. Burcu D6zel ASIG

Uzm. Dr. İbrahim Halil D6NDAR

Uzm. Dr. Ahmet Bora G6L

Dr. Ece ALGAN

Dr. H6seyin VURAL

Uzm. Dr. Fedli Emre KILIÇ

Dr. řeng6l Tuzcu TEKBAř

Uzm. Dr. řeçkin L6tfi YALÇIN

Uzm. Dr. 6mer Faruk K6Ç6K

Uzm. Dr. Tunahan řEN

Uzm. Dr. Yavuz Kutay G6KÇE

Dr. Soner EROĐLU

Uzm. Dr. Mehmet YILMAZ

Dr. Meral 6KS6Z

Dr. Asiye AKSU

R6řt6 MELEK

Grafik Tasarım

Sedat ALTUĐ

Abdurrahman Tayyib BALCI

İletişim

SAĞLIK-SEN GENEL MERKEZİ

Z6beyde Hanım Mh. Sebze Bahçeleri Cd. No:86 Altındağ/Ankara (Memur-Sen Binası Kat: 11-12-13)

Tel: 444 1995 • www.sagliksen.org.tr

Bu yayın, Sağlık-Sen Hukuk ve Mevzuat Birimi tarafından hazırlanmıştır.

Ankara | 2025

TAKDİM

6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli olarak meydana gelen ve 11 ilimizi derinden sarsan büyük deprem felaketi, sadece binaları değil, hayatlarımızı da altüst etti. Yitirdiğimiz canlar, yıkılan şehirler ve geride bıraktığı derin izler, hepimizin hafızasında silinmez bir şekilde yer etti. Ancak bu felaketin ardından ortaya çıkan dayanışma ruhu, sağlık profesyonellerimizin fedakârlığı ve milletimizin birlikteliği, yaralarımızı sarmada en büyük gücümüz oldu.

Sağlık-Sen olarak, depremin ilk anlarından itibaren sahada olduk. Yaraların sarılması, sağlık hizmetlerinin sürdürülebilirliği ve sağlık profesyonellerimizin haklarının korunması için var gücümüzle çalıştık. Deprem bölgesinde görev yapan hekimlerimizin ve sağlık profesyo-

nellerimizin karşılaştıkları zorlukları, çözüm bekleyen sorunları ve geleceğe dair önerilerini ele almak amacıyla "6 Şubat Depremleri Hekim Çalıştayı"nı düzenledik.

Bu çalıştayda, depremden etkilenen illerde görev yapan hekimlerimizin ve sağlık çalışanlarımızın yaşadığı konaklama, ulaşım, çalışma koşulları, özlük hakları ve sağlık hizmetlerindeki aksaklıklar detaylı bir şekilde ele alındı. Özellikle, hastanelerin fiziki yetersizlikleri, sağlık hizmet sunumundaki eksiklikler ve uzman hekim açığı gibi konular, çözüm önerileriyle birlikte değerlendirilerek raporlaştırıldı.

Sağlık çalışanlarının özverili mücadelesine rağmen, deprem bölgesinde sağlık hizmetlerinin tam anlamıyla normale dönmesi için ya-

pılması gerekenler açıktır. Bu rapor, sahadaki gerçekleri ve çözüm önerilerini ortaya koyarak, ilgili kurumların harekete geçmesini sağlamak adına önemli bir yol haritası olacaktır.

Sağlık-Sen olarak, her zaman olduğu gibi sağlık çalışanlarının hakla-

rını savunmaya, çalışma koşullarını iyileştirmeye ve sağlık sistemimizin daha güçlü hale gelmesi için mücadele etmeye devam edeceğiz. Bu raporun hazırlanmasında emeği geçen tüm hekimlerimize, sağlık çalışanlarımıza ve katkı sunan herkese en içten teşekkürlerimi sunuyorum.

Mahmut Faruk DOĞAN

Genel Başkan

ÖNSÖZ

6 Şubat 2023 tarihinde, Kahramanmaraş merkezli meydana gelen ve 11 ili etkileyen büyük depremler, ülkemizin tarihindeki en yıkıcı afetlerden birini oluşturdu. Depremin etkileri, sağlık, eğitim, sosyal yaşam ve ekonomik alanlar başta olmak üzere tüm toplumda kalıcı izler bıraktı.

Sağlık sektörü, afetin hemen ardından zorlayıcı koşullar altında çalışmaya devam etti. Bölgedeki sağlık altyapısının zarar görmesi, sağlık çalışanlarının da depremzede olmaları, sağlık hizmetlerinin sunumunda bazı aksamalara yol açsa da hekimlerimizin ve sağlık çalışanlarımızın özverisi, cesareti ve dayanışması sayesinde sağlık hizmetleri kesintiye uğramadan sunulmaya devam etti. Bu süreç, sağlık sistemimizin

dayanıklılığını ve sağlık çalışanlarımızın gücünü bir kez daha gözler önüne serdi.

Depremin 2. yılında oluşturulan bu rapor, deprem bölgesinde çalışan hekimlerin yaşadıkları zorlukları, karşılaştıkları sorunları ve sağlık hizmeti sunumundaki aksaklıkları ele almak amacıyla düzenlenen "Sağlık - Sen Hekim Komisyonu 6 Şubat Depremleri Hekim Çalıştayı"nın çıktılarından oluşmaktadır. Çalıştayda, hekimlerin ve sağlık çalışanlarının yaşadıkları barınma, çalışma koşulları, sağlık kurumlarındaki altyapı eksiklikleri gibi sorunlar detaylı bir şekilde tartışılmış ve bu sorunların çözülmesine yönelik öneriler sunulmuştur.

Rapor, afet bölgesindeki sağlık hizmetlerinin sürdürülebilirliğini sağlamak, hekimlerin ve sağlık çalışanlarının motivasyonunu artırmak ve deprem sonrası kalkınma sürecinde sağlık alanındaki ihtiyaçları gidermek amacı için önemli bir rehber olacaktır. Deprem etkilerinin hala devam ettiği bu dönemde, hekimlere ve sağlık çalışanlarına yönelik desteklerin artırılması, bölgede

hizmet sunumunun kesintiye uğramadan devam etmesi için alınacak önlemler büyük önem taşımaktadır.

Bu raporun, bölgede sağlık hizmetlerinin güçlendirilmesine, hekimlerin yaşadığı zorlukların aşılmasına ve deprem bölgesinin yeniden yapılanma sürecine katkı sağlamasını temenni ediyoruz.

Dr. Hüseyin Alperen GÜLDİKEN
Hekim Komisyonu Başkanı

GİRİŞ

Kahramanmaraş merkezli ve 11 ili etkileyen 6 ve 7 Şubat 2023 tarihlerinde büyük bir felakete neden olan depremler, sadece bölgeyi değil, tüm Türkiye'yi derinden etkilemiştir. Kahramanmaraş, Hatay, Gaziantep, Adıyaman, Malatya ve Adana gibi birçok şehirde binlerce bina yıkılmış, 50 binden fazla insanımız hayatını kaybetmiştir. Dep-

rem in etkileri sağlıktan eğitime, sosyal yaşamdan iş hayatına tüm alanlarda şiddetli bir yıkımla sonuçlanmıştır.

Deprem sonrası, sağlık altyapısının çökmesi ve sağlık çalışanlarının da depremzede olması nedeniyle; acil müdahale, ilk yardım ve uzun dönemli iyileşme süreçlerinde sağlık alanında büyük bir

koordinasyon ve özveri gerekliliği doğmuştur. Depremın akut etkilerinin sürdüğü dönemde çevre illerden gelen sağlık personelleri ile mobil ve çadırlardan oluşturulan tesislerde hizmet verilirken ilerleyen dönemlerde normale dönme çalışmaları devam etmiştir. Bölgenin tekrar kalkınmasının sağlanmasında sağlık hizmet sunumunun devamlılığı önemini artırmıştır. Hekimlerimizin ve diğer sağlık çalışanlarının üstün gayreti ve fedakârca çalışması ile sağlık hizmet sunumunun kesintisiz şekilde devam ettirilmesine gayret gösterilmiştir.

Bu zorlu süreçte, afet bölgesinde görev yapan hekimlerin karşılaştıkları sorunlar, yaşanan sağlık

hizmetleri aksaklıkları ve bölgedeki eksiklikler gibi önemli konuların ele alınıp tartışılabilmesi amacıyla, depremden etkilenen illerden katılan temsilci hekimlerimiz ile bir çalıştay düzenlenmiştir. Çalıştayda, deprem bölgelerinde çalışan hekimlerimizin ve sağlık çalışanlarımızın geçen süreç içerisinde yaşadıkları ve yaşamaya devam ettikleri barınma, çalışma koşulları, hastanelerin sosyal imkanları, sağlık sunumunda yaşanan problemler gibi birçok konu detaylı bir şekilde masaya yatırılmıştır.

“Sağlık – Sen Hekim Komisyonu 6 Şubat Depremleri Hekim Çalıştayı” ile deprem bölgesinde sağlık alanında yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri sunulmuştur.

ŞEHİRLERİN FİZİKİ VE SOSYAL SORUNLARI

- Yaşanan büyük afet ve yıkım sonrası fiziksel sorunlar, altyapı sorunları ve sosyal sorunlar devam etmektedir.
- Deprem bölgesi illerinde barınma sorunu ciddi bir şekilde devam etmektedir. Sağlam binaların azlığı, şehre dışarıdan gelen sağlık çalışanlarının yüksek kiralar ile karşılaşmasına neden olmakta veya konteynerlerde kalmaya mecbur bırakılmaktadır. Hatay ve Adıyaman illeri başta olmak üzere kiraların 12 aylık peşin şekilde talep edilmesi şehre yeni gelen sağlık çalışanlarına ciddi bir maddi yük oluşturmaktadır.
- Şehirlerde devam eden yapı yıkımları ve inşaat çalışmaları nedeniyle şehir de artan hava ve su kirliliği mevcut olup toplum sağlığı açısından büyük risk arz etmektedir. Ayrıca yapı çalışmalarında etkilenen bölgelerde

- yollarda özellikle ciddi sıkıntılar mevcuttur ve yollardaki bozukluklar trafik kazalarını ve bağlı sorunları beraberinde getirmektedir.
- Yıkımın yoğun olduğu illerde hekimler, sağlık çalışanları ve tıp fakültesi öğrencileri konaklama sorunuyla karşı karşıya kalmaya devam etmektedir. Hastane yakınına yapılacak misafirhaneler şehre yeni atanan hekim ve sağlık çalışanlarının sorunlarının çözümüne katkı sağlayacaktır.
 - Deprem illerinde kreş ve sosyal ortam sağlanamaması, yoğun tempoda çalışan sağlık çalışanlarının aileleri konusunda endişelerini artırmaktadır. Bu durum istifaları ve DHY sonrası yer değişikliği taleplerini artırmaktadır.
 - Hatay'da hastane ve konteyner kentler arasında servislerin eksik olması hastane ulaşımında ciddi bir sorun oluşturmaktadır.
 - Hatay'da konteyner kentlerde kalan sağlık çalışanları beslenme ihtiyaçlarını gidermede ciddi sorunlar yaşamaktadır. Konteyner kentlerde yemek yapmak için yeterli ortamın olmaması, önceden temin edilen 3 öğün yemeğin tek öğüne indirilmesi ve çevrede yeteri kadar restoran, kafeterya gibi imkanların olmaması beslenme konusundaki sıkıntıları artırmaktadır.
 - Hatay'da bazı bölgelerde ciddi elektrik ve internet kesintileri hem hastanede çalışma ortamlarını hem de ev yaşamını olumsuz etkilemektedir.

HASTANELERİN FİZİKİ SORUNLARI

- Bölgesel olarak hastanelerin çeşitli sorunları mevcuttur. Adıyaman'da ameliyathanelerde özellikli malzeme ve cerrahi alet eksiklikleri bulunmaktadır. Ameliyathaneler, yoğun bakımlar ve diğer özellikli birimlerin ihtiyaçları insan kaynağının yetkinliği ve hasta ihtiyaçları göz önünde bulundurulurken giderilmelidir.
- Hatay'da bazı hastanelerde tıbbi cihaz imkanları ve sarf malzemeleri gayet iyi iken deprem sonrası yapılan prefabrik hastaneler erken dönem için ihtiyaca uygun planlanmış olsalar da kalıcı hastane olarak yetersiz kalmaktadır. Kalıcı hastanelerin inşaatlarına hız verilmelidir.
- Bölgede bazı hastanelerde sağlık çalışanlarının ihtiyaçlarını giderebileceği ve dinlenebileceği dinlenme odaları, kantin ve kafeteryalar bulunmamaktadır.
- Hatay'da bazı hastanelerde hastane otoparkı ihtiyacı karşılamadığı için trafik kazalarına ve zaman kaybına neden olmaktadır.
- Hatay'da hastanelerin yatak kapasiteleri ihtiyacın altındadır.

- Deprem sonrası birçok ASM yıkıldı veya ağır hasarlı olduğu için kullanılamadı. Deprem bölgesinde aile sağlığı merkezlerinin (ASM) bazıları konteynerlerde hizmet vermeye devam etmektedir. Bu ASM'lere başvuran hastaların bekleme yeri olmadığından yaz aylarında sıcak, kış aylarında soğuk ve yağmur nedeniyle mağdur olmaktadır.
- Bölgede aile hekimi ve aile sağlığı çalışanı olmayan aile hekimliği birim sayısı oldukça fazladır. Bazı aile hekimliği birimlerinde nüfus oldukça düşmüştür. ASM'lerin sorunları çözülerek, aile hekimleri ve aile sağlığı çalışanları tarafından tercih edilir hale getirilmelidir.
- Hastanelerde alt yapı yetersizliği nedeniyle elektrik ve internet kesintileri olmakta ve bu durum sağlık hizmet sunumunda aksaklıklara yol açmaktadır.
- Gerekli durumlarda hastalar şehir merkezlerine ve çevre illere sevk edildiklerinde deprem bölgesindeki illerin şartları nedeniyle hasta yakınları barınma sorunları ve maddi problemler yaşamaktadırlar.
- Adıyaman ve Hatay'da birçok bölümde uzman hekim ihtiyacı mevcuttur. Adıyaman'da yara bakım üniteleri, fizik tedavi ve psikiyatrik rehabilitasyon merkezleri yeterince bulunmamaktadır. Deprem sonrası hastaların halen yumuşak doku cerrahileri geçirmeleri ve psikolojik destek almaları gerekmektedir. Bu ünitelerin geliştirilmesi gerekmektedir.
- Hatay'da ADSM ihtiyacı bulunmaktadır. Adana'da çevre illerden gelen 3. basamak komplike hasta sevk sayısının fazla olması ve üniversite hastanesinin tam kapasite çalışmaması nedeniyle şehir hastanesinin yoğunluğu normalin çok üzerinde seyretmektedir.

HEKİMLER VE SAĞLIK ÇALIŞANLARININ YAŞADIĞI SORUNLAR

- Depremde zarar gören illerimizin fiziksel ve sosyal sorunları ile mevcut hastane koşulları hekimler ve sağlık çalışanlarını olumsuz etkilemiştir.
- Deprem bölgesindeki şehirlerde uzman hekimlerin eksikliği önemli bir sorun oluşturmaktadır. Mecburi hizmet ile gelen hekimlerin çok büyük bir kısmı ya mecburi hizmeti tamamlamadan istifa etmekte ya da mecburi hizmeti biter bitmez bölgeden ayrılmaktadır.
- Uzman hekim eksikliği ve özellikle ameliyathane malzemesi ek-

sikliği sebebiyle nitelikli işlemler yapılamamaktadır bu sebeple hastaların sevk oranlarında ciddi bir artış görülmüştür. Maddi yıkımın yoğun yaşandığı illerden yine depremden etkilenen çevre illere gitmek zorunda kalan hastalar nedeniyle de ciddi bir hasta yoğunluğu yaşanmaktadır. Bu durum birçok hekim ve sağlık çalışanında tükenmişliğe sebep olmaktadır. Aynı zamanda hastaların tedavi ve takip sürecini olumsuz etkilemektedir.

- Afet sonrası dönemde 4924 Sayılı Kanun'a Tabi Sözleşme kadrosuna geçiş imkanı mevcuttu

ancak son zamanlarda yapılan atamalarla deprem bölgesine atanan hekimler depremin etkileri hala devam etmekte olmasına rağmen sözleşme kadrosuna geçme imkanı bulamamaktadır.

- Afet şartlarında çalışan hekimler ve sağlık çalışanlarına yapılan ek ödemeler yetersiz kalmaktadır. Deprem sonrası dönemde alınan, çalışanları teşvik eden kararlara devam edilmelidir.
- Sağlık personeli sayısının yetersizliği sağlık hizmet sunumunda aksamalara sebebiyet vermektedir. Deprem bölgesi illerinde Personel Dağılım Cetveli (PDC) güncellenmelidir. Kadrolar deprem olmayan illere göre daha fazla artırılmalıdır. Atama döneminde bazı deprem illerinde PDC %80 altında olduğundan dolayı alt bölge tayinine imkân olmaktadır.
- Deprem bölgesindeki hekimler, yurtiçi ve yurtdışı görevlendirmelere gönderildiğinde geride kalan hekimler mevcut hasta yoğunluğu da göz önüne alındığın-

da hizmet vermekte zorlanmaktadır.

- Özellikle yoğun yıkım yaşanan şehirlerimizde akademisyen, eğitici kadrolarının boşluğu dolayısıyla hem tıp fakültesi eğitimi hem de uzmanlık eğitimi sekteye uğramaktadır.
- Yöneticilik yapan uzman hekimlerin 663 sayılı KHK kapsamında maaşlarının düşmesi ve afet şartlarının getirdiği zorluklar dolayısıyla bölgede uzman hekimler yönetici pozisyonunda çalışmak istememektedir.
- Depremden etkilenen birçok ilde ASM'ler uygun fiziksel ve sosyal imkanlara sahip değildir. Birçok aile hekimi konteyner ve geçici binalarda hizmet vermektedir. Cari ödemelerin artması nedeniyle maddi zorluklar yaşanmaktadır. Ayrıca aile hekimlerinin deprem bölgesinden gelen geçici koruma altında olan Suriyeli vatandaşları kayıt altına alırken ve çıkartırken yetkilerinin sınırlı olması zorluklara sebebiyet vermektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

- Depremden etkilenen şehirlerde altyapı sorunlarının giderilmesi, fiziki ve sosyal şartların düzeltilmesi toplumsal sağlığın korunması ve nitelikli sağlık hizmetinin sunulması için büyük önem arz etmektedir.
- Bölgede çalışan hekim ve sağlık çalışanlarının moral ve motivasyonlarının artırılması amacıyla sosyal çalışmalar gerçekleştirilmelidir. Psikolojik destek alabilecekleri destek birimleri oluşturulmalıdır.
- Bölgede olağanüstü şartlar altında çalışan hekim ve sağlık çalışanlarına teşvik ek ödemelerinde iyileştirmeler yapılmalıdır, derece ve kademelerine farklı bir düzenleme getirilmelidir.
- Deprem bölgesinde çalışan hekimlere 4924 Sayılı Kanuna Tabii sözleşme kadrosuna geçiş imkanı tanınmalıdır.
- Atama döneminde alt bölge tayini konusunda deprem bölgesinde çalışan hekim ve sağlık çalışanlarına kolaylık sağlanmalıdır.
- Deprem bölgesindeki illerde çalışan hekimler yurtiçi ve yurtdışı görevlendirilmelerinden muaf tutulmalıdır.
- Öğrencilerin, hekimlerin ve sağlık

- çalışanlarının konaklamaları için lojman, hekimevi, misafirhane vb. imkanlar sağlanmalıdır.
- TOKİ'nin yaptığı rezerv TOKİ daireleri içerisinde asker ve polislere sağlanan haklar gibi, özellikli branş hekimlerinden başlamak üzere il dışından gelen hekim ve sağlık çalışanlarına bu evler tahsis edilebilir.
- Hastane ve konteyner kentler arasında daha önceden hizmet veren servislerin tekrardan çalışır hale getirilmesi ve sağlık çalışanlarının hastaneye ulaşımının yetkili makamlarca sağlanması gerekmektedir.
- Sağlık çalışanlarının çocukları için yeterli kreş imkanı sağlanmalıdır.
- Hastanelerde sağlık çalışanının ihtiyaçlarını giderebileceği ve dinlenebileceği dinlenme odaları, kantin ve kafeteryalar oluşturulmalıdır. Hastane işletmeleri yemek hizmetlerinin kalitesi artırılmalıdır.
- Hastanede otopark ihtiyacının karşılanması için yeni otopark alanları oluşturulmalıdır
- Deprem bölgesi illerinde aile hekimleri için uygulanan sosyoekonomik gelişmişlik katsayısı artırılmalıdır.

T.C. Sağlık Bakanlığı
KAHRAMANMARAŞ DEVLET HASTANESİ